

Sygn. akt XI GC 1225/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 9 czerwca 2020 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Andrzej Muzyka

Protokolant: Karolina Tórz

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2020 r. w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) (...) z siedzibą w S.

przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powódki (...) (...) z siedzibą w S. kwotę 9.693,40 zł (dziewięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt trzy złote czterdzieści groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3128,56 zł (trzy tysiące sto dwadzieścia osiem złotych pięćdziesiąt sześć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt: XI GC 1225/19, dnia 26 czerwca 2020 r.

Sprawa rozpoznana w postępowaniu zwykłym

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 maja 2019 r. (...) (...) w S. wniosła o zasądzenie (...) spółki akcyjnej w S. kwoty 9693,40 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 14 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu, powódka wskazała, iż jako nabywca wierzytelności od poszkodowanego zdarzeniem drogowym dochodzi dopłaty do wypłaconego od pozwanego ubezpieczyciela sprawcy szkody odszkodowania tytułem najmu pojazdu zastępczego.

Dnia 9 lipca 2019 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z żądaniem powoda.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniosł o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany zakwestionował roszczenie w zakresie najmu pojazdu zastępczego, wskazując, iż dobowa stawka najmu została znacznie zawyżona, zaś okres najmu uległ nieuzasadnionemu wydłużeniu. Nadto poszkodowany nie skorzystał z oferty pozwanej dotyczącej zorganizowania najmu pojazdu zastępczego, zwiększając tym samym rozmiar szkody.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 września 2018 r. doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzony został pojazd marki R. nr rej. (...) należący do J. S., a użytkowany przez P. K.. Sprawca kolizji posiadał ważne ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawarte z (...) spółką akcyjną w S..

Poszkodowany zwrócił się do powódki o pomoc w likwidacji szkody. Wobec niemożności korzystania z własnego pojazdu w dniu 1 września 2018 r. T. Ż. zawarł z (...) (...) w S. umowę najmu pojazdu zastępczego marki K. V. nr rej. (...). W umowie najmu strony ustaliły dobową stawkę najmu na kwotę 130 zł netto/doba. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Dowód:

- umowa najmu z dnia 1 września 2018 r. k. 15-16;
- pełnomocnictwo akta szkody (...), płyta CD k. 69;
- oświadczenie k. 31;
- OWU k. 17;
- akta szkody (...), płyta CD k. 69;
- protokół szkody, akta szkody (...), płyta CD k. 69;
- zeznania świadka P. K. k. 95;

Dnia 4 września 2018 r. powódka w imieniu poszkodowanego dokonała zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi sprawcy. Wiadomością e-mail z dnia 4 września 2018 r. ubezpieczyciel sprawcy szkody potwierdził przyjęcie odpowiedzialności co do zasady informując jednocześnie powódkę jako pełnomocnika poszkodowanego o możliwości zorganizowania najmu pojazdu zastępczego wraz z pokryciem kosztów, wskazując akceptowalne stawki pojazdów oraz podmioty współpracujące z pozwaną.

Pełnomocnik poszkodowanego wyraził chęć wynajęcia pojazdu od pozwanej, wnosząc o wskazanie warunków najmu, jednakże finalnie pełnomocnik poszkodowanego nie oddzwonił do wypożyczalni.

Dowód:

- wydruk szczegółów zgłoszenia k. 57-58;
- wiadomość e-mail z dnia września 2018 k. 59-61;
- oświadczenia o współpracy k. 62-64, 83-85;
- korespondencja e-mail k. 120;

Decyzją z dnia 4 października 2018 r. ubezpieczyciel sprawcy szkody przyznał poszkodowanemu odszkodowanie w kwocie 3348,77 zł brutto tytułem szkody częściowej w użytkowanym przez niego pojeździe.

Dowód:

- decyzja STU z dnia 4 października 2018 r. k. 20;
- kalkulacja STU z dnia 7 września 2018 r., akta szkody (...), płyta CD k. 69;

Wiadomością e-mail z dnia 10 października 2018 r. pełnomocnik poszkodowanego przesłał pozwanej zweryfikowany kosztorys, wnosząc o rozliczenie szkody jako całkowitej.

Dowód:

- wiadomość e-mail z dnia 10 października 2018 r. k. 24v;

- kosztorys naprawy (...), akta szkody (...), płyta CD k. 69;

Wiadomością e-mail z dnia 25 października 2018 r. pełnomocnik poszkodowanego po raz kolejny zwrócił się do pozwanej o wydanie decyzji w przedmiocie rozliczenia szkody.

Dowód:

- wiadomość e-mail z dnia 25 października 2018 r. k. 24;

Decyzją z dnia 28 października 2018 r. ubezpieczyciel sprawy szkody przyznał poszkodowanemu dopłatę do odszkodowania w kwocie 4560 zł, zmieniając kwalifikację szkody z częściowej na całkowitą, wskazując na uzyskaną w drodze aukcji cenę pozostałości pojazdu w wysokości 500 zł.

Dowód:

- decyzja STU z dnia 28 października 2018 r. k. 21;

- wycena STU, akta szkody (...), płyta CD k. 69;

- potwierdzenie przelewu z dnia 29 października 2018 r. k. 22;

Dnia 5 listopada 2018 r. poszkodowany zwrócił powódce wynajęty pojazd zastępczy.

Tego samego dnia poszkodowany zawarł z powódką umowę cesji wierzytelności, na podstawie której przelał na rzecz powódki wierzytelność dotyczącą szkody w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego, przysługujące mu w stosunku do (...) spółki akcyjnej w S...

Dnia 13 listopada 2018 r. powódka wystawiła na rzecz poszkodowanego fakturę VAT nr (...), na kwotę 10 553,40 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego przez okres 66 dni, przy dobowej stawce najmu wynoszącej 130 zł netto/doba.

Dowód:

- umowy cesji wierzytelności z dnia 5 listopada 2018 r. k. 14;

- faktura VAT z dnia 24 września 2018 r. k. 28;

Pismem z dnia 13 listopada 2018 r. powódka dokonała zgłoszenia wierzytelności ubezpieczycielowi sprawy szkody, wnosząc o zapłatę kwoty 10 553,40 zł, w terminie 7 dni.

Dowód:

- pismo z dnia 13 listopada 2018 r. k. 23;

Decyzją z dnia 12 grudnia 2018 r. pozwane towarzystwo ubezpieczeń przyznało powódce odszkodowanie w kwocie 860 zł brutto, tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego. Uzasadniając decyzję, pozwana wskazała, iż uznała za uzasadniony 10 dniowy okres najmu pojazdu zastępczego, przy zweryfikowanej stawce najmu do kwoty 86 zł brutto, wobec złożonej oferty zorganizowania najmu pojazdu zastępczego przez ubezpieczyciela.

Dowód:

- decyzja STU z dnia 12 grudnia 2018 r., akta szkody (...), płyta CD k. 69;

Pismem z dnia 12 grudnia 2018 r. powódka wniosła odwołanie, wzywając pozwane towarzystwo ubezpieczeń do zapłaty dalszego odszkodowania w kwocie 9693,40 zł w terminie 7 dni.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 12 grudnia 2018 r. k. 27;

- wiadomość e-mail z dnia 12 grudnia 2018 r., akta szkody (...), płyta CD k. 69;

Decyzją z dnia 8 stycznia 2019 r. ubezpieczyciel sprawy szkody podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko, odmawiając wypłaty dalszego odszkodowania.

Dowód:

- decyzja STU z dnia 8 stycznia 2019 r. k. 28-29;

Na skutek wywiezionego przez powódkę odwołania, decyzją z dnia 5 lutego 2019 r. pozwany podtrzymał swoje stanowisko.

Dowód:

- decyzja STU z dnia 5 lutego 2019 r. k. 30;

Po rozliczeniu szkody jako całkowitej, poszkodowany naprawił pojazd z otrzymanych środków. Poszkodowany nie skorzystał ze złożonej oferty najmu pojazdu zastępczego z uwagi na brak możliwości wyjazdów za granicę a także zakaz udostępniania pojazdu innym kierującym, a także z uwagi na nie zniesienie udziału własnego w uszkodzeniach.

Dowód:

- zeznania świadka P. K. k. 95;

Uszkodzony w zdarzeniu z dnia 1 września 2018 r. pojazd marki R. (...) nr rej. (...), należał do segmentu (...) - samochodów miejskich.

Poszkodowany wynajął od powódki pojazd marki K. V. nr rej. (...), będącym pojazdem typu „minivan z segmentu B”, zatem samochód należący do tego samego segmentów jak pojazd uszkodzony.

Stawki za wynajem pojazdów z segmentu (...) jak pojazd uszkodzony i wynajęty w II połowie 2018 r. na (...) rynku lokalnym na okres ponad 14 dni, gdyż taki był faktyczny czas jego trwania w opcji bez limitu kilometrów i przy zniesionym udziale własnym w uszkodzeniach zawierały się w przedziale od 105 zł netto/doba do 164 zł netto/doba, średnio 136 zł netto/doba.

Stawka 130 zł netto/doba zastosowana przez powódkę w umowie najmu i w fakturze za najem mieściła się w przedziale stawek stosowanych ówczesnie na lokalnym rynku przy wynajmie pojazdów podobnych do uszkodzonego R. (...) i wynajętego K. V., zatem nie można uznać jej za zawyżoną.

Brak było ówczesnie na rynku lokalnym możliwości wynajmu pojazdu z segmentu (...) za stawkę 86 zł brutto/doba, czyli około 70 zł netto/doba.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego W. S. k. 101-109, 138;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w całości.

Podstawę prawą żądania pozwu stanowi norma wyrażona w art. 822 § 1 k.c., zgodnie z którą przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2). Zgodnie z normą wyrażoną w § 4 art. 822 k.c., uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Odpowiedzialność pozwanej wynika również z ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Norma zawarta w art. 35 ustawy stanowi, iż ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Obowiązek odszkodowawczy ubezpieczyciela wobec poszkodowanego obejmuje szkody na osobie oraz szkody w mieniu (art. 34 ust. 1 powołanej ustawy).

Odpowiedzialność ubezpieczyciela pokrywa się z odpowiedzialnością sprawcy szkody. Zgodnie z normą wyrażoną w art. 436 § 2 k.c., w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody ich posiadacze mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód na zasadach ogólnych. Oznacza to, że odpowiedzialność za skutki takiego zdarzenia oparta jest na zasadzie winy (art. 415 k.c.). Natomiast zgodnie z normą zawartą w art. 361 § 1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Rolą odszkodowania jest wyrównanie uszczerbku majątkowego poszkodowanego – również przy cesji wierzytelności. Stąd zawsze dla ustalenia odszkodowania konieczne jest określenie faktycznego uszczerbku w majątku poszkodowanego.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, iż pojazd sprawcy wypadku, w którym doszło do uszkodzenia pojazdu, ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej u pozwanej.

Legitymacja powódki do dochodzenia roszczeń na własną rzecz wynika z przedłożonej przez nią umowy cesji oraz z art. 509 k.c. Zgodnie z normą zawartą w art. 509 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Z kolei norma zawarta w art. 510 § 1 k.c. stanowi, iż umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi wierzytelność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły.

Sporna była wysokość szkody, gdyż powódka wskazywała, że wypłacone przez pozwaną odszkodowanie w łącznej wysokości 860 zł jest zaniżone.

W spornym zakresie Sąd oparł się na dokumentach przedłożonych przez strony, zeznaniach świadka oraz opinii biegłego sądowego W. S., podtrzymanej przez biegłego na rozprawie w dniu 9 czerwca 2020 r. w odpowiedzi na zarzuty pozwanej.

Jak wynika z przedłożonych dokumentów, pozwana poinformowała co prawda powoda o wysokości akceptowalnych stawek, jednakże nie doszło do złożenia konkretnej oferty najmu pojazdu zastępczego zorganizowanego przez pozwaną, a co istotne wysokość akceptowalnej stawki nie została precyzyjnie określona.

W wiadomości e-mail z dnia 4 września 2018 r. ubezpieczyciel poinformował powódkę, o wysokości akceptowalnych stawek najmu dla pojazdów klasy A, B, C i in.. Po pierwsze wskazać należy, iż jest to nieprecyzyjne określenie dobowej stawki najmu. Po drugie, jak wyjaśnił biegły, stawka oferowana przez ubezpieczycieli działających na podstawie

zawartych umów z wypożyczalnią pojazdów zastępczych, nie są stawkami rynkowymi. Zauważyć należy, iż są to stawki wynegocjowane przez ubezpieczycieli z wypożyczalnią, jako bardziej korzystne, pod warunkiem dostarczania wypożyczalniom klientów, jednak nadal nie są to stawki obowiązujące na rynku. Nadto biegły wskazał, iż ówczesnie na rynku lokalnym niemożliwym było wynajęcie pojazdu zastępczego klasy (...) przy takiej wysokości stawek jakie wskazała pozwana.

Odpowiedzialność pozwanej nie była kwestionowana przez strony, czego dowodem jest nadto wypłata przez pozwaną odszkodowania za szkodę. Strona pozwana podnosiła jednakże, iż roszczenie powódki jest zawyżone, a wypłacone odszkodowanie w wysokości 860 zł w pełni rekompensuje powstałą szkodę.

Zgodnie z art. 361 § 1 i 2 k.c. Zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Jednakowoż istnieje też obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2, art. 362 i 826 § 1 k.c.), co określa się ogólnie obowiązkiem minimalizacji szkody. Nie ma w tym zakresie więc racji powód, którego twierdzenia można sprawdzić do żądania akceptacji każdej stawki najmu. Kwestia ta jest przedmiotem wielu wypowiedzi judykatury, a podsumowaniem orzecznictwa w tym zakresie jest uchwała Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2017 r. w sprawie III CZP 20/17 - wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione.

Oczywiście poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania oferty najtańszej i najkorzystniejszej. Uznając, że sam fakt poszkodowania i konieczność aktywności poszkodowanego w zakresie likwidacji szkody jest sam w sobie na tyle obciążający i absorbujący, pierwszeństwo przyznać należy zapewnieniu poszkodowanemu komfortu, a nawet poczucia bezpieczeństwa i profesjonalnego wsparcia. Nie jest więc tak że zawsze najtańsza oferta będzie najkorzystniejsza. Ubezpieczyciele także wyciągają wnioski z orzecznictwa Sądów i zauważalna stała się tendencja organizowania przez nich najmu pojazdu zastępczego. Sąd na podstawie podobnych spraw dostrzega, że zdarzają się sytuacje że propozycja najmu jest tak zawoalowana, że niedostrzegalna w natłoku informacji, bywa że jest iluzoryczna, a eksponowany koszt najmu nie zawiera w sobie wszystkich istotnych dla poszkodowanego elementów lub wiąże się z różnymi niedogodnościami (w jednej ze spraw dostępny dla poszkodowanego w S. pojazd zastępczy znajdował się w G.), tyle że nie ma podstaw z góry zakładania takiej sytuacji. Zauważyć też należy fakt, że to ubezpieczyciel sprawcy finansuje najem pojazdu zastępczego i musi mieć on zagwarantowany wpływ na ten najem. W przeciwnym wypadku doszłoby do sytuacji, gdzie firmy zajmujące się wynajmem pojazdów zastępczych i które zapewniają poszkodowanego o bezpłatności ich usług, same dyktują jaka stawka jest dla nich odpowiednia.

Należy też podkreślić, że kwestia określenia czy faktycznie oferta najmu złożona przez ubezpieczyciela jest niekorzystna, nie może być oderwana od sytuacji poszkodowanego, okoliczności w jakich on korzystał ze swojego pojazdu oraz również z faktu że dochodzi do najmu pojazdu zastępczego, co może z natury determinować pewne ograniczenia.

W rozpoznawanej sprawie powód jako reprezentant poszkodowanego otrzymał informację o możliwości zorganizowania przez ubezpieczyciela sprawcy najmu pojazdu zastępczego, jednakże informacja ta nie zawierała pełnej oferty, odnosiła się jedynie do możliwości skorzystania z najmu pojazdu zastępczego w razie potrzeby, choć finalnie pełnomocnik powoda nie skontaktował się z wypożyczalnią celem ustalenia warunków najmu. Nadto jak zeznał świadek, po zapoznaniu się z ofertą najmu uznał on ofertę pozwanej za niekorzystną z uwagi na zakaz opuszczania granic kraju, zakaz udostępniania pojazdu osobom trzecim, czy wreszcie brak zniesionego udziału własnego w szkodach.

Mając powyższe na uwadze, w świetle niewykazania przez stronę pozwaną złożenia oferty najmu poszkodowanemu, a także wobec niewykazania, iż ewentualna oferta spełniała kryteria wskazane przez świadka, powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Za uzasadnioną stawkę najmu, Sąd uznał stawkę obowiązującą w umowie najmu tj. 130 zł netto/doba. Natomiast jeśli chodzi o uzasadniony okres najmu, przyjąć należało okres najmu od dnia rozpoczęcia najmu, do dnia 5 listopada 2018 r. tj. 66 dni, a więc do dnia otrzymania przez poszkodowanego kwoty odszkodowania tytułem szkody całkowitej tj. 29 października 2018 r. powiększony o dodatkowe 7 dni, na zagospodarowanie wraku- a w tym przypadku podjęcie przez poszkodowanego czynności naprawczych, w związku z tym, iż poszkodowany nie dysponował środkami na zakup nowego pojazdu, podejmując się jego naprawy.

Mając powyższe na uwadze kwota należnego odszkodowania wynosiła 10 553,40 zł brutto (55 dni x 130 zł x 23%). Biorąc pod uwagę, iż ubezpieczyciel sprawy wypłacił odszkodowanie tytułem najmu pojazdu zastępczego w kwocie 860 zł powództwo zasługiwało na uwzględnienie w wysokości kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy kosztem najmu a kwotą dotychczas wypłaconego odszkodowania tj. w zakresie kwoty 9693,40 zł i taką kwotę należało zasądzić w pkt I.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 817 § 1 i 2 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu, jako że powód żądał odsetek po upływie 30 dni od dnia zgłoszenia szkody w zakresie najmu co nastąpiło pismem z dnia 13 listopada 2018 r.

Stan faktyczny Sąd oparł o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy oraz zeznania świadka, którym Sąd dał wiarę.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje postawę prawną w art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w związku z art. 98 § 1 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na poniesione przez powódkę koszty złożyły się: opłata od pozwu 485 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika 1800 – zł, zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz koszt sporządzenie opinii w kwocie 826,56 zł.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.

Sygnatura akt: XI GC 1225/19, dnia 26 czerwca 2020 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2.(...)

3. (...)